

та вибуховість емоцій. Підлітки обох статей схильні до комфортної поведінки та частої зміни настроїв.

Перспективи подальших досліджень. Проведене емпіричне дослідження не вичерпує всіх аспектів проблеми. Перспективою наукових досліджень є виявлення взаємозв'язків між акцентуацією характеру та навчальною успішністю підлітків.

Список використаної літератури:

1. Леонгард, К. (2000). Акцентуированные личности / Пер. с нем. Ростов н/Д.: Изд-во «Феникс», 544 [російською мовою].
2. Личко, А. Е. (2016). Типы акцентуаций характера и психопатий у подростков. М.: Институт Общегуманитарных Исследований (ИОИ). 338 [російською мовою].
3. Прутченков, А. С. (1994). Эй, ты параноик. (67) [російською мовою].
4. Чайковська, О. М. (2012). Гендерні особливості прояву акцентуацій характеру у підлітків з девіантною поведінкою. *Проблеми сучасної психології*. (15), 730-739. DOI <https://doi.org/10.32626/2227-6246.2012-15.%25p>

СУЧАСНИЙ СТАН ВИВЧЕННЯ ПРОБЛЕМИ СИНДРОМУ ДЕФЦИТУ УВАГИ ТА ГІПЕРАКТИВНОСТІ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

УДК 159.922.73-056.14

Сойдаш Аліна Василівна,
*студентка спеціальності 053 «Психологія»
КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти»*

Анотація. В статті представлено аналіз наукових досліджень та особливості психічного розвитку дітей з синдромом дефіциту уваги та гіперактивності.

Ключові слова. Дошкільний вік, синдром дефіциту уваги, гіперактивність, дизонтогенез, психічні функції, інтелектуальний розвиток.

Актуальність дослідження. Аналіз останніх досліджень і публікацій засвідчив, що сьогодні в Україні відбувається докорінне переосмислення парадигми навчання і виховання дітей з порушеннями психофізичного розвитку (в тому числі і з синдромом дефіциту уваги і гіперактивності). Психічний розвиток дітей із синдромом дефіциту уваги і гіперактивності має свої особливості. Вони проявляються у надмірній активності, імпульсивності, низькому рівні уваги тощо. Це, в свою чергу, призводить до виникнення труднощів у навчанні та взаємодії з оточуючими. А отже, проблема синдрому дефіциту уваги і гіперактивності у дітей дошкільного віку потребує додаткового вивчення в сучасних умовах інклюзивної освіти.

Короткий аналіз останніх досліджень і публікацій з проблеми. Психологічні аспекти проблеми вивчалися такими вітчизняними науковцями як І. Брязгуновим, М. Заваденко, О. Лютовою, Г. Моніною, О. Плахотіною, Л. Руденко, О. Романчуком, А. Сиротюк, Є. Суковським, О. Токар, зарубіжними - В. Дуглас, Р. Кембеллом та іншими.

Аналіз їх досліджень говорить про відсутність єдиної думки щодо чинників, які призводять до виникнення синдрому дефіциту уваги з гіперактивністю. Однак всі автори мають спільну точку зору щодо особливостей психічного розвитку дітей даної категорії.

Мета наукового дослідження полягає у вивченні сучасного стану проблеми психічного розвитку дітей з синдромом дефіциту уваги та гіперактивності.

Завданням роботи є теоретичний аналіз літературних джерел з проблеми синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей дошкільного віку а також визначення особливостей перебігу синдрому.

Методи дослідження. Аналіз, узагальнення наукової літератури та практичного досвіду з даної проблеми.

Виклад основного матеріалу дослідження. Згідно зі статистичними даними, кількість дітей з синдромом дефіциту уваги і гіперактивності в Україні має тенденцію до зростання.

Поняття гіперактивності у психологічній літературі визначається як «порушення, викликане мінімальною мозковою дисфункцією, та характеризується надмірною активністю, дефектами концентрації уваги, імпульсивністю в соціальній поведінці та інтелектуальній діяльності, проблемами у взаєминах з оточуючими, труднощами навчання в школі, слабкою успішністю і низькою самооцінкою» (Гончаренко С.У., 1997).

На думку багатьох дослідників, витoki гіперактивності дітей лежать саме в ранньому дитинстві. Зокрема, О. Тохтамиш вважає, що починати діагностику слід із чотирьох років, коли у дітей можна ідентифікувати перші ознаки гіперактивної поведінки.

Перш за все вони проявляються у психомоторній сфері недостатнім розвитком тонкої моторики, труднощами при виконанні дій, що вимагають автоматизму й координації рухів. Автор наголошує, що потрібно докласти значних зусиль для корекції і компенсації цієї деформації розвитку ще у дошкільному віці, аби забезпечити успішну підготовку дитини даної категорії до шкільного навчання та соціальної адаптації.

Паталогічний рівень рухової активності, нестійкість уваги й імпульсивність є характерною особливістю дитини з синдромом дефіциту уваги і гіперактивності. Досить швидко переключання уваги з однієї справи на іншу, балакучість, невміння грати, розмовляти тихо та спокійно, відсутність уміння прогнозувати наслідки власних учинків, спонтанність і необдуманість дій, метушливість, несформованість праксису та дрібної моторики, мала тривалість сну й труднощі під час засинання. Прояви синдрому уже помітні в ранньому дитинстві у віці 3-4 років і вирізняються

серед однолітків високою чутливістю до зовнішніх подразників, підвищеним м'язовим тонусом, розгальмованістю під час неспання.

На думку Т. Осипенко, вік 5-6 років є важливим для виявлення синдрому гіперактивності, який може стати тривожним показником у співвідношенні зі шкільною дезадаптацією. Тому важливо діагностувати порушення якомога раніше, аби розпочати його корекцію ще до початку шкільного навчання (Осипенко Т. Н., 1995).

Важливим завданням сучасної освіти є досягнення найбільш ефективної форми організації навчальної діяльності дітей, саме тому це є актуальною проблемою в сучасних умовах інклюзивної освіти.

Висновки. Аналіз наукових джерел показав, що питанню вивчення особливостей психічного розвитку дітей з синдромом дефіциту уваги та гіперактивності приділялося достатньо уваги. Однак, питання раннього виявлення синдрому та корекції порушеного розвитку дітей даної категорії в умовах інклюзивного навчання в закладі дошкільної освіти потребує додаткового вивчення.

Перспективи подальших досліджень полягають у емпіричному дослідженні проблем психічного розвитку дітей з синдромом дефіциту уваги та гіперактивності.

Список використаної літератури:

1. Гончаренко, С. У. (1997), Український педагогічний словник, «Либідь», Київ, 366 [українською мовою].
3. Оклеї-Проданюк, О. В. (2013), «ГІД» (гіперактивність, імпульсивність, дефіцит уваги), Вид-во Інституту післядипломної педагогічної освіти, Чернівці, 72 [українською мовою].
4. Тохтамиш, О. М. (2009), Методика ескалації тактильного контакту у психологічній допомозі дітям дошкільного та початкового шкільного віку з ознаками гіперактивності та дефіциту уваги. Вісник психології і соціальної педагогіки: зб. наук. праць. 1[українською мовою].